

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

POZDRAV Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Hospodina stále před oči si stavím, je mi po pravici, nic mnou neotřese. Proto se mé srdce raduje a moje sláva jásá, v bezpečí přebývá i mé tělo, neboť v moci podsvětí mě neponecháš, nedopustíš, aby se tvůj věrný octl v jámě. Stezku života mi dáváš poznat; vrcholem radosti je být s tebou, ve tvé pravici je neskonale blaho. Ž 16, 8-11

VSTUPNÍ MODLITBA

Pane, ty všechno víš. Víš o našich stínech, o tajných bolestech, o zradách, jichž jsme se dopustili, o nezahojených ranách z minulosti, i o všem, za co se stydíme. Ty víš, jak toužíme po lásce. A ty přicházíš naproti z druhého břehu doprostřed našeho života, do našich všedních zápasů, do těch velkých i do těch malých.

Pane, ty nejenže všechno víš, ale také léčíš, sytíš a ukazuješ cestu. Svou konejšivou přítomností stíráš slzy z očí a povzbuzuješ, abychom nevzdávali cestu vedoucí k životu. Prosíme tě, přijď i dnes doprostřed nás a povzbuď nás svým Slovem. Amen

1. ČTENÍ 1Kr 17, 8-16

2. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ) Mk 12, 41-44

Sedl si naproti chrámové pokladnici a díval se, jak do ní lidé vhazují peníze. A mnozí bohatí dávali mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a vhodila dvě drobné mince, dohromady čtyřák. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám, tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž dali ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku: dala, co měla, všechno, z čeho měla být živa.“

Existuje v psychologii jeden směr, kterému se říká logoterapie. A ve zkratce jde o to, že se v něm hledá a nachází sám smysl života. Jde o terapii, která se jakoby ptá po celku a po tom, k čemu tu na tom světě jsme, proč jsme vůbec tady a kam bychom také měli směřovat. A to ne ke smrti, ale právě k životu a jeho smyslu. Vymyslel ji psycholog židovského původu Viktor Frankl, který za druhé světové války přežil i koncentrační tábor.

Takže jaký že je smysl života, a to nejen pro chudou vdovu, ale i pro nás všechny? K čemu tu na tom světě jsme, proč jsme vůbec tady a kam bychom také my měli směřovat? A je to všechno opravdu jen o penězích nebo i o něčem jiném? A o čem? A proč?

Chudá vdova dala všechno, co měla, dala svůj život. Což bychom si přáli i my, aby se tu našel někdo, kdo by nám dal celý svůj život, a nejen své peníze, ale všechno, co by měl. Chudá vdova dala svůj smysl, smysl svého života, který nejen že dala, ale i sama našla v tom, že je dá pro dobrou věc.

Co je to dobrou věcí pro nás? Tady nešlo a nejde o peníze nebo ne jen o peníze a kupodivu ani ne o charitu, ale ani o církev, jde o to, co je i pro nás tím životním smyslem. A v čem ho i my sami nalézáme, jestli jen v penězích nebo i v něčem jiném.

Pro chudou vdovu bylo tím smyslem dát svůj život, všechno, z čeho měla být živa, dala někam jinam. Možná by se řeklo, že celý svůj život dala ve prospěch jeho smyslu, věnovala ho na něco jiného, ale ne, než je i ona sama, ale co jí ten život i jako by plnilo a fakt to nebyly peníze. Bylo to víc než všichni ostatní, protože jednak ze svého nedostatku a jednak ze všeho, co i sama měla, a to všechno byl i její život. Chudá vdova dává celý svůj život.

O peníze nejde ani v životě našeho sboru, dokonce ani v životě celé církve, jde o sám smysl. Jde o životní smysl, který není o penězích, ale ani o lidech, ale jednak tak trochu o nás všech a jednak o to proč jsme vůbec tady a jaký má to všechno vlastně smysl.

Ani nejde o to, kolik nás je, to bychom asi zase byli u těch peněz, ale proč. A co to znamená i pro náš život. A v čem i my sami nacházíme jeho smysl a proč zrovna v tom, a ne třeba v něčem jiném. A jak se to s tím životním smyslem má i u nás a proč zrovna tak a ne jinak?

Smyslem života je být tu pro druhého, pro někoho druhého, pro někoho, kdo je jiný než já sám a kdo mi ten smysl i sám dává tím, že mi nabízí i odpovědi na otázky po smyslu, a to hlavně života.

Po smyslu toho, jaký i ten život má vlastně smysl a jaký smysl má dávat mu své všechno a co všechno je mu i člověk ochoten dát, aby to i pro něj mělo smysl. Neboli co je tím smyslem kromě toho, že tu nejsem jen sám pro sebe nebo pro někoho druhého, ale co je tím smyslem v pravém smyslu toho slova.

Pro chudou vdovu tím bylo dát svůj život a pro každého z nás je to asi něco jiného. Smyslem mého života je hledat v něm víru, naději a lásku, a to možná nejen pro sebe, ale i pro ty druhé. A to možná nejen tak, jak bychom si to přáli i všichni, ale aby se to stalo i jakousi základní životní otázkou. Kde je v našem životě přítomna víra, naděje a láska. Ale nejen ta, jak ji ze svého života i známe, ale třeba i tak, jak ji možná ještě neznáme, jako něco, co přijde potom, a co nás ve své plnosti čeká možná až na věčnosti.

Je zajímavé, že křesťanství a víra je hodně spojená se smrtí a umíráním, na druhou stranu mít vyřešený svůj vztah ke křesťanství a své víře znamená mít zodpovězený svůj vztah ke smrti. A stejně jako je vytěsněna z našeho života smrt, tak vlastně i sám život a svým způsobem i vše, co se týká i jeho smyslu.

Chudá vdova to vyřešila tak, že dala svůj život, vše, z čeho měla být živa, vše, co měla. A co jí dávalo i smysl, už to nebylo z nadbytku, ale právě z nedostatku. Možná pro ni bylo důležité, že může vůbec něco dát i kdyby to byla čtvrtina toho, co ostatní, ale pro ni to bylo celé její zívobytí. Chudá vdova vlastně dává sebe samu, možná všechnen svůj životní smysl, to, čím sama je, nedává, co není nebo spíš co nemá, ale právě naopak. Dává úplně vše, co má a taky čím je, což je vlastně dvojnásobek.

Smyslem života je pro ni být, a nejen pro něco, ale vůbec být. Tím, že dává všechno, co má, tak tím dává hlavně sebe, dává vším, co má, dává svým srdcem. A bez ohledu na to, jestli za to i něco dostane, dokonce ani nedává jen proto, aby něco dala. Chudá vdova tu hlavně je. Viktor Frankl upozorňuje na to, že už to, že člověk je, je vlastně veliký zázrak a někdy chybí jen málo k tomu, aby člověk nebyl. Patrně vycházel i ze zkušenosti z koncentračního tábora a z toho, že si pak někdo tu a tam vyčítal, že ho vůbec přežil.

A ptal se i po smyslu toho všeho a jaký smysl to mělo pro jeho život. My bychom některé věci prožít vůbec nechtěli, případně jich pak litujeme, že jsme je vůbec prožili. Viktor Frankl tomu říká ne, smysl toho, co jsme už prožili, je v tom, copak že jsme to i přežili, ale že o tom můžeme i svědčit a třeba i někomu vyprávět.

Při vzpomínkách na hrůzy druhé světové války se často objevovalo, jak to ti přeživší nedovedli pochopit. Myslím, že Franklova logoterapie nějakou odpověď nabízí, neptejte se jak, ptejte se, proč a ono se vám to časem vyjasní.

Stejně jako se chudým lidem vyjasnilo, proč tu vlastně vůbec jsou. Ne proto, aby něco dávali anebo brali, což by asi dávalo i větší smysl, ale jsou tu proto, aby vůbec byli. Což samo o sobě není vůbec málo a v případě chudé vdovy je to i celkem dost.

Chudá vdova totiž možná aniž by to sama věděla, ukazuje na jednu zásadní věc. Že někdy stačí jen být. Ona skoro nic nemá a i to, co má, nakonec dá jiným, ale prostě je. Možná zůstává chudá, ale bohatá právě ve svém smyslu, bohatá v tom, že i ona je Boží tvor. A svým sebe-vydáním jakoby svědčí i o jeho přítomnosti.

A nejen za ty mnohé, za ty, kdo vydávají ze svého nadbytku, ale právě ze svého nedostatku, takže tak trochu i z toho, co sama ani nemá. Jako že nemá. Ale místo toho je. A být či nebýt je otázka, kdy se člověk ptá po tom, kdo vlastně je a jestli by nebylo lepší nebýt, aby následně dostal odpověď, že ne. Ty tu prostě musíš být a musíš tu být proto, že tu prostě už jsi a jinak to ani nejde. Poněvadž kdybys tu nebyl, tak by to asi byla i škoda, už protože to, že vůbec jsi, je tak trochu zázrak sám o sobě ne kvůli té tenké hranici, ale proto, že ty sám, ty sama jsi takový malý zázrak pro všechny, kdo i z tebe žijí.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, prosíme tě za ty, kteří ztratili smysl života či propadli zoufalství.
Prosíme tě za ty, kteří volají po odpuštění; i za ty, kteří nedokáží odpustit.
Prosíme tě za ty, kteří volají po lásce; i za ty, kteří skutečnou lásku nikdy nezakusili.
Prosíme tě za ty, kteří volají po naději; i za ty, jejichž naděje se zhroutily.
Prosíme tě za ty, kteří volají po klidu; i za ty, kteří okolo sebe dělají velký rámus.
Prosíme tě za ty, kteří volají po štěstí; i za ty, kteří podléhají velkému smutku.
Prosíme tě za ty, kteří již nemohou ani volat. Prosíme tě, buď zvláště tam, kde je lidem nejhůře. A společně k tobě voláme tak, jak nás tvůj Syn naučil: Otče náš...

POSLÁNÍ Ale vy, milovaní, budujte svůj život na přesvaté víře, modlete se v Duchu svatém, uchovejte se v lásce Boží a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu. Ju 1, 20-21

POŽEHNÁNÍ Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. Nebude bít na tě slunce ve dne, ani měsíc v noci. Hospodin tě ostříhati bude ode všeho zlého, ostříhati bude duše tvé. Hospodin ostříhati tě bude, když vycházeti i vcházeti budeš, od tohoto času až na věky. Amen